

PRESENÇA

Núm. 1976. ■ Del 8 al 14 de gener del 2010. ■ Any XLIV.

www.presencia.cat

La «Utopia» en català

Primera traducció en cent anys de l'obra
de Thomas More

Toni Mollà Reivindica la creació d'un gran grup de comunicació català amb la llengua com a element definitori.

La discreta Helvètica. Una tipografia que ho omple tot protagonitza una exposició.

Qui en dóna més? Les subhastes, punt de trobada de col·leccionistes i apassionats per l'art.

TONI MOLLÀ. Periodista i Sociòleg

El futur de la tele

Reivindica, des del consens i aprofitant les infinites possibilitats de la TDT, la creació d'un gran grup de comunicació català amb la llengua com a element definitori

Escriptor prolífic

TERE RODRÍGUEZ
La publicació del seu llibre *Quina televisió pública? Amenaces i oportunitats a l'era digital*, coincideix amb el vintè aniversari del naixement de la televisió autonòmica del País Valencià. Un projecte en què va participar directament amb l'elaboració del llibre d'estil però que prompte es va desil·lusionar. Vint anys després, encara està vinculat amb l'ens professionalment però completament desensusat amb el resultat final.

—**Reivindica que les indústries culturals existents, que comparteixen el català com a llengua, podrien conformar un bon mercat?**

—«Sí, podrien constituir un grup de pressió i col·laboració. No té sentit, des del punt de vista econòmic, que la televisió d'Andorra, TV3, IB3 i RTVV no col·laboren més. Estic parlant estrictament des del punt de vista econòmic, tant en la compra de

Toni Mollà (Meliana, 1957) és llicenciat en periodisme i doctor en sociologia. Ha desplegat una activitat intel·lectual intensa entre les matèries de sociologia de la llengua i la societat de la informació. Fruit d'aquesta dedicació són llibres com ara *Quina política lingüística?*, *La utopia necessària*, i els tres volums de *Curs de sociolingüística*, revisats i actualitzats en el *Manual de sociolingüística*. És autor també del dietari *Espill d'insolències*. A més a més, Toni Mollà ha fet col·laboracions periodístiques d'una manera freqüent en *Levante-EMV*, *El Temps*, *Euskara Gipuzkoan*, *El País* i *El Periódico de Catalunya*, entre altres mitjans. Actualment, és també professor a la Universitat de València.

drets aliens, com en la producció de productes i la distribució per les seues respectives xarxes. No té gens de sentit que no ho facen. I això és vàlid per a les televisions, però també per a tota la indústria cultural.»

—**Però rebutja que siga un mercat jerarquitzat i centralitzat a Barcelona.**

—«Sí, no hauríem de reproduir la idea de capitalitat del segle XIX per als actuals Països Catalans. És imprescindible que el que fem els valencians es veja a Catalunya i el que fan els catalans es veja al País Valencià, però no n'hi ha prou amb la reciprocitat dels senyals, com alguns volen fer-nos creure, ja que és un debat superat per la tecnologia. Al Marroc, vora el 50% de les emissions de la quota de pantalla que utilitzen els televidents és televisió francesa; i com es rep? Per satèl·lit. I no passa res i ningú diu que això és colonialisme.»

—**Llavors, no ha signat la**

Toni Molla confia que el ventall infinit que suposa la implantació de la TDT redefineixi el model de televisió pública, en què la vocació de servei públic domini en la graella. / JOSÉ CUÉLLAR

ILP promoguda per ACPV a favor de TV3 al País Valencià?

—«Això és important des del punt de vista propagandístic per a qui la promou i, ni em pareix bé ni malament, però crec que el futur no va per ací. La reciprocitat s'ha de fer, però ha d'anar molt més lluny i arribar al que he explicat adés, de col·laboració cultural i d'intercanvis.»

—**Una de les opcions per què advoca és la de l'ús de la llengua pròpia per protegir l'espai públic de la comunicació.**

—«És una tesi que ja he defensat en altres llibres. Crec que en

el món global els factors, diríem discriminatoris i, en conseqüència, protectors dels mercats interiors, són la llengua i la cultura. Per tant, nosaltres tenim una gran eina que és el català com a element de protecció de la nostra manera de ser, de viure i estar al món. El català és una llengua que podria protegir un mercat interior, diguem-ne mitjà, una miqueta en la línia de les llengües nòrdiques, que han sabut defensar la llengua i un espai públic, molt lligat amb el desenvolupament tecnològic. Opine que la defensa del català hauria d'anar per aquesta via. Moltes vegades, els moviments de re-

ivindicació lingüística del català, al meu entendre equivocadament, s'han dedicat a salvar arrels i trobe que el futur dels idiomes no està en les arrels, sinó en les avantguardes. Llavors, unir la reivindicació de les avantguardes, l'espai públic i el català és la millor manera de donar futur al que havia sigut el nostre passat.»

—**També a internet?**

—«Pense que el gran punt fort de la llengua catalana és la seua presència virtual. És una de les llengües més importants del món a la xarxa, quant a blocs, webs i trànsit.»

—**Diu que des dels mitjans de Catalunya s'ha fet molt**

per desinformar sobre el País Valencià?

—«En general, em sembla que els mitjans de comunicació catalans, i molts intel·lectuals també, tenen una idea una mica 'colonial' del País Valencià. Creuen que el Sènia és el seu Atlàntic, però també és cert que molts valencians ens ho mereixem, perquè la idea del *valencianet* la retroalimentem bastant. Llavors, han creat un concepte de País Valencià de colònia que no m'agrada. És per això que em fa una miqueta de nosa que quan em conviden a Barcelona, de seguida se m'exigeix ser valencianòleg perquè, encara que visc a València,

intente viure una miqueta en el món i no en una colònia mental que és el que alguns pensen del País Valencià.»

—**Siga com vulga, la televisió pública catalana té més elements positius que no la valenciana?**

—«Ho done per descomptat, però jo tampoc em reconec com a valencià en la imatge que dels valencians dona la televisió pública catalana, sense desmerèixer-la gens. És la idea d'una televisió colonial que té un corresponsal i que, amb tota la professionalitat del món, intenta fer el seu treball. Si férem una anàlisi de l'agenda dels mitjans de co-

Atenció a les privades

municació catalans sobre el que els interessa d'ací, ja sabem el que hi eixiria de perifèria. I jo no em considere perifèria de ningú, ni de Madrid, ni de Barcelona ni de Brussel·les.»

—**Què li pareix que el nou director de RTVE, Alberto Oliart, haja estat nomenat per consens dels dos grups majoritaris al Congrés?**

—«Sempre hi estaré d'acord quan s'arriba a un consens majoritari en qüestions com la comunicació i la cultura. Ara bé, crec que en aquest cas ha semblat més aviat un pacte d'Estat una miqueta en contra dels professionals de la mateixa casa i de les cultures no hegemòniques de l'Estat. A banda que és irònic que s'haja jubilat dues generacions de periodistes excel·lents que eren un capital humà extraordinari i que es busque un home que té, amb tots els meus respectes, 81 anys i diu que no en té ni idea de televisió.»

—**Està d'acord amb la decisió del govern espanyol de suprimir la publicitat a TVE?**

—«Hi estic totalment en contra. Em sembla que és un desarmament unilateral davant dels mitjans dels grans conglomerats privats i una entrega per part del senyor Zapatero als que ell creu que són els seus amics. S'alliberarà una gran quantitat de milions en publicitat per finançar empreses privades que poden acabar en mans de senyors com Berslusconi.»

—**Serà possible la subsistència de RTVE sense el suport publicitari?**

—«No en tinc ni idea, no conec l'estat de comptes de l'ens. Estic a favor de la comptabilitat analítica en què les televisions públiques tinguin diners públics per a allò que és servei públic. Una qüestió que haurien de vigilar els consells de l'audiovisual.»

Mollà ha centrat el debat del seu llibre en el model de televisió pública. No obstant això, també fa un toc d'atenció a als grans grups de comunicació privats de l'Estat. «Les televisions públiques tenen l'obligació de ser un servei públic però no podem oblidar que les privades també han d'oferir un servei públic per definició, ja que són un concessió estatal. Per tant, podem exigir-los les mateixes responsabilitats que als ens

Mollà és escriptor prolífic. / JOSÉ CUÉLLAR

de titularitat pública.» El coautor i coordinador del llibre *Nosaltres els exvalencians* també argumenta que la televisió ha deixat de ser «la caixa simple»: «De fet, crec que és una concepció molt aristocràtica, molt elitista.» Considera que ocupa un lloc molt important en la vida de les persones, «però sense que la convertim en una cosa omnipresent» s'ha d'intentar traure-li el màxim profit possible. «És com internet, depèn dels usos que vulgues donar-li. Sempre s'ha de tindre una intel·ligència prèvia que no la dóna la tecnologia sinó que has de posar-la tu», adverteix Mollà en el llibre.

—**Vostè destaca la no-existència de cap organisme que controle, regule ni sancione.**

—«Ni el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que és el millor d'Espanya, té les competències que hauria de tindre, ja que només pot decidir sobre aquells operadors que emeten des de Catalunya. Però què passa amb tot el que ens arriba des de l'exterior? I el mateix està plantejant-se la llei de l'audiovisual que tramita el Congrés, que no tindrà competència sobre tot allò que arribe de fora de l'Estat.»

—**No deixem que la televisió pública quede per a minories», exigeix en el llibre.**

—«És que per definició és de masses, i si és de masses ha d'arribar a tot tipus de gent, de totes les edats i sectors. Estic en contra de la televisió elitista, com alguns voldrien, i en contra de models assistencials com la CBS americana. Em miraria no només en la BBC, sinó també en la noruega i la sueca i, en un altre context, en la japonesa. No diré que siguen perfectes, però tenen un cert interès, tenen una voluntat de presència en la societat.»

—**Canal 9 sobreinforma o desinforma?**

—«La sobreinformació per definició és soroll i el soroll impossibilita la comunicació, però això ho fan moltes empreses.»

—**Malgrat l'experiència viscuda es declara ferm i contundent defensor de la televisió pública. Per què?**

—«Jo sóc un defensor de la televisió pública i de l'espai públic perquè són imprescindibles en la democràcia i, sobretot, en un sector de la comunicació com l'actual, amb un ecosistema de mitjans de comunicació molt forts i concentrats en grans empreses privades. Crec que la televisió pública és important informativament i empresarialment;

per això la defense i la reivindicque.»

—**I socialment?**

—«Per descomptat. La televisió pública i l'espai comunicatiu públic són els llocs de creació d'opinió, com deia Habermas. Des del meu punt de vista, no pot existir una democràcia realment plural sense l'espai públic de la televisió.»

—**En el llibre, insta a fer un canvi en l'actual model de televisió pública.**

—«Sí, perquè les televisions públiques actuals són filles del monopoli i del blanc i negre, i els canvis tecnològics i socioeconòmics ens obliguem a repensar-les. Umberto Eco deia que allò era la *paleotelevisió* i que ara hauríem de parlar de la *neotelevisió*. Des d'aquesta perspectiva, hauríem de repensar l'espai públic i defensar per a Espanya, Catalunya i el País Valencià un espai públic fort, amb una forta presència informativa i que tinga un efecte d'arrossegament sobre la propietat privada. No hem d'oblidar que la televisió també té un valor econòmic i considero que el valor econòmic de la cultura i la informació és prou important per a impulsar-lo.»

—**Assegura que per a assumir els reptes del futur de la televisió cal partir d'un diagnòstic previ que encara està per fer.**

—«El que és palès és que hi ha un abans i un després de la TDT; és un punt de no retorn i, per tant, és imprescindible que es modernitze la televisió. Però és que, a més, les tecnologies que ofereix la televisió digital són, senzillament, infinites. La meua reivindicació és que d'una vegada per totes la tecnologia no vaja al davant del pensament. Cal fer una anàlisi de prospectiva, i als Països Catalans hi ha gent molt vàlida que podria fer-la, però, dissortadament, no s'hi dediquen i la televisió pública continua sent sols una arma llançívola per als partits polítics.»

ESPACTIO

Galería de arte

Toni Mollà
acaba de rebre
el premi
Constantí
Llombart de
narrativa en
català de
l'Ajuntament de
València pel
dietari *Més enllà
de San
Francisco.* / J.C.